

MOODUL 08: LAPSE OSALUSÕIGUS

M▲PChIPP

SUPPORTED BY THE RIGHTS, EQUALITY
AND CITIZENSHIP (REC) PROGRAMME
OF THE EUROPEAN UNION

PROGRAMM

▶ **Mis?**

Millised sammud on vajalikud lapse ja vanema efektiivseks osalemiseks otsustusprotsessis?

▶ **Miks?**

Mida ütlevad teaduslikud uuringud lapse ja vanema osalusest otsustusprotsessides?

▶ **Kuidas?**

Milliseid intervjuueerimise tehnikaid võib kasutada aitamaks lapsel ja vanemal osaleda tulemuslikult otsustusprotsessides?

HARJUTUS: KUIDAS MA OTSUST TEEN?

Mõtisklege kuidas jõuate ise otsusteni

Määratlege 10-balli skeemil, kuidas teete otsuseid allpool toodud näidete põhjal:

Otsuse tegemine vanematega

0-----10

ei kaasa vanemaid

koostöö vanematega

Otsuse tegemine lastega

0-----10

ei kaasa lapsi

koostöö lastega

Peegeldage enda tulemust!

MIKS: TEADUSLIKUD KINNITUSED LAPSE JA VANEMATE OSALUSÕIGUSE TEEMAL

- ▶ **Positiivne mõju koostööle/osalusele**
 - Vähem koolist väljalangemist
 - Aktiivsem osalemine ravi/rehabilitatsioonis
 - Positiivsed osutatud teenuse/ravi/rehabilitatsiooni tulemused

- ▶ **Surve ja sunni negatiivne mõju**
 - Koolist väljalangemine
 - Vastupanu (aktiivne ja passiivne)
 - Osutatud teenusel/ravil/rehabilitatsioonil puudub mõju

KUIDAS: JAGATUD OTSUSTUS

Küsige küsimusi

- ▶ Mille üle/pärast vanemad ja lapsed muretsevad?
- ▶ Mis on neile oluline?
- ▶ Mida nad soovivad muuta?

Selgitage

- ▶ Millised perekonna asjaolud/aspektid panevad spetsialisti muretsema?
- ▶ Milliseid tagajärgi toob kaasa vanemate teatud käitumine lapse turvalisuse ja arengu aspektist?
- ▶ Milliseid on võimalikud lahendused ning kuidas saavad need lahendused parandada vanemate ja laste olukorda?

JAGATUD OSALUSE SAMMUD

1. Milles seisneb probleemi olemus?

- ▶ Arutage koos tekkinud olukorra üle ning määratlege milliseid samme teete järgnevalt koos
- ▶ Arutage koos vanemate ja lastega, millised on nende soovid ja eesmärgi

2. Millised on võimalikud lahendused?

- ▶ Arutage võimalike lahenduste üle ning pange need kirja

3. Mis on positiivsed ja negatiivsed pooled?

- ▶ Arutage koos vanemate ja lastega
- ▶ Jagage oma professionaalset arvamust ja teadmist

JAGATUD OSALUS SAMMUD (JÄTKUB)

4. Arutage väärtuste, ootuste, eelistuste üle

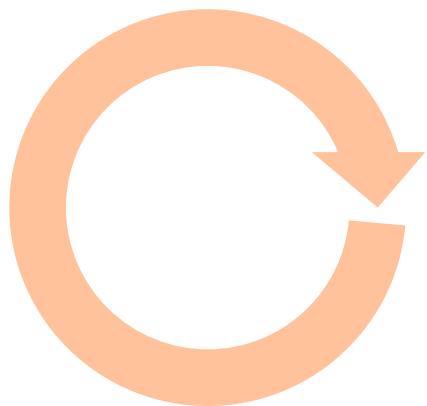
- ▶ Mis on vanemate ja laste jaoks kõige olulisem?

5. Tehke otsuseid koos

- ▶ Paluge vanematel ja lastel tuua välja enda eelistused
- ▶ Jagage enda mõtteid ja soovitusi
- ▶ Tehke otsused ühiselt

7 ETAPPI: HINDAMINE, ANALÜÜS JA SEKKUMISTE PLANEERIMINE

cf. Bentovim, Cox, Bingley Miller, Pizzey & Tapp (2014)

- ▶ Etapp 1: menetluse algamine ja esmane hindamine
- ▶ Etapp 2: informatsiooni kogumine
- ▶ Etapp 3: informatsiooni süstematiseerimine
- ▶ Etapp 4: riski- ja kaitsetegurite hindamine
- ▶ Etapp 5: hüpoteeside püstitamine
- ▶ Etapp 6: sekkumiste planeerimine
- ▶ Etapp 7: mõõdikute määratlemine võimalike tulemuste ja sekkumiste tulemuslikkuse hindamiseks

VÕIMALIK OSALEMINE IGAS ETAPIS

- Etapp 1:** Paluge osalejatel jagada nende murekohti lapse kohese kaitsega seoses
- Etapp 2:** Arutage perekonna liikmetega ning spetsialistidega lapse arenguaspektidest, vajadustest, vanemate võimekusest ja vanemate/keskkonna faktoritest tulenevaid murekohti ja tugevusi
- Etapp 3:** Koondage koos infot, kasutades Hindamisraamistikku
- Etapp 4:** Analüüsige koos kahjutegurite ja kaitse aspektide mustreid
- Etapp 5:** Analüüsige koos (võimaliku) kahju ja arengu kahjustusi, taasohvristamise ja tulevase riske ning eduka sekkumise väljavaateid
- Etapp 6:** Koostage ühine plaan
- Etapp 7:** Määratlege/tehke kindlaks koos tulemused ja sekkumiste meetmed

HARJUTUS: JUHTUM (I)

- ▶ Kogege jagatud otsustuse praktikat (7 steps model).
- ▶ Moodustage kolmesed grupid: üks lapsevanem, üks spetsialist, üks vaatleja. Vahetage rolle.
- ▶ Lugege läbi kaasus
- ▶ Arutage, mida kogesite lapsevanema, spetsialisti ja vaatleja rollis. Mida te märkasite? Millised küsimused teil tõstusid?

KUIDAS: INTERVJUEERIMISE TEHNIKAD

- ▶ Jagatud otsuse tegemine
- ▶ Motiveeritud intervjuerimine
- ▶ Lahendusele orienteeritud intervjuu

KUIDAS: LAHENDUSELE ORIENTEERITUD INTERVJUU

- ▶ Vaadake eelnevaid lahendusi
- ▶ Vaadake kas esineb erandeid
- ▶ Olevikule ja tulevikule orienteeritud küsimused
- ▶ Komplimendid
- ▶ Klientide motiveerimine enama ja töötavate tegevuste tegemist
- ▶ Imeteo küsimus
- ▶ Skaala küsimustikud
- ▶ Toimetuleku küsimused

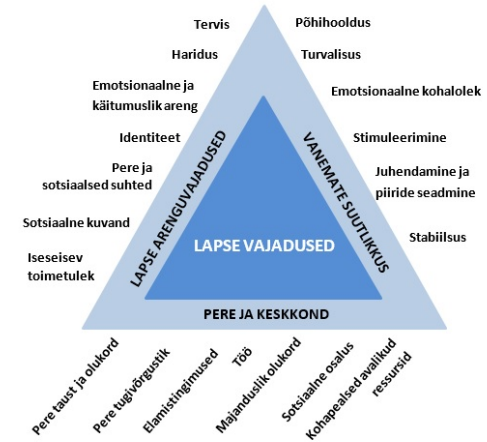
TÖÖVAHENDID

Tööks vanematega

- ▶ Hindamise raamiskit (kolmnurk)
- ▶ Pabertahvel: mured, tugevused, vajalikud sammud (Signs of Safety method)

Tööks lastega

- ▶ Kolm maja (Signs of Safety method)

Child:

Date:

(Child's name) Three Houses

HARJUTUS: JUHTUM (II)

- ▶ Proovige kogeda motiveeritud intervjuerimist/tulemusele orienteeritud tehnikaid ühises otsustamise protsessis (7 etappi mudel)
- ▶ Jätkake kolmestest gruppides: üks lapsevanem, üks spetsialist, üks vaatleja. Vahetage rolle.
- ▶ Arutage, mida kogesite lapsevanema, spetsialisti ja vaatleja rollis. Mida te märkasite? Millised küsimused teil tõstusid?

KAASAMINE JA POSITSIONEERIMINE SUNDHOOLDUSEL

- ▶ Kaasamise ja positsioneerimise alternatiiv (*Alternate between engagement and positioning*)

Positsioneerimine:

- ▶ mis, kuidas ja miks - lapse kaitses
- ▶ lapse parim huvi
- ▶ authority and duties of the child protection professional
lastekaitsetöötajate autoriteet ja kohustused
- ▶ Vanematega koostöö toimimine
- ▶ Proaktiivne ja reaktiivne

KAASAMINE (ENGAGEMENT) JA POSITSIONEERIMINE: MUUTUS!

KAASAMINE/ENGAGEMENT

- ▶ Ma püüan teid aidata
- ▶ Ma kuulan teie visioone ja soove
- ▶ Teenused ja toetused
- ▶ SMART-eesmärgid
- ▶ Heakskiit/aktsept

↔

↔

↔

↔

↔

POSITSIONEERIMINE

- ▶ Rõhutage lapse huvi (turvalisus ja areng)
- ▶ Supervisioon
- ▶ Ma lähtun teie soovidest, kui need vastavad lapse huvidele
- ▶ Nõudmised ja tagajärjed
- ▶ Läbipaistvus

HARJUTUS: JUHTUM (III)

- ▶ Proovige kogeda ühise otsustamise protsessi (7 etapi mudel) kasutades compulsory care (switch between engagement and positioning)
- ▶ Jätkake kolmest gruppides: üks lapsevanem, üks spetsialist, üks vaatleja. Vahetage rolle.
- ▶ Arutage, mida kogesite lapsevanema, spetsialisti ja vaatleja rollis. Mida te märkasite? Millised küsimused teil tõstusid?

KOKKUVÕTE, HINDAMINE JA PEEGELDUS

- ▶ Mis oli antud moodulis teie jaoks kõige olulisem?
- ▶ Milliseid elemente kavatsete oma tööpraktikas kasutada?
- ▶ Mida räägite oma kolleegidele/juhatajale homme, täna õpitu kohta?
- ▶ Millistes olukordades saate kohaldada moodulis õpitut?

COLOPHON

- ▶ The training material at hand was developed as part of the project **Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: training program with modules and toolbox, international network (MAPChiPP)**.
- ▶ This collaborative project was **supported by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union** and conducted by the German Institute for Youth Human Services and Family Law (Germany), Family Child and Youth Association (Hungary), the Estonian Union for Child Welfare (Estonia), the Netherlands Youth Institute (Netherlands) and Child and Family Training (UK).
- ▶ **Module 08: Participation and decision-making was developed in main responsibility of the Netherlands Youth Institute** by Cora Bartelink and Marianne Berger.
- ▶ We would like to thank Margreet Timmer and I. Haxe of the Landelijk Opleidingscentrum Kindermishandeling as well as Kiira Gornischeff and Helen Karu from the Estonian Union of Child Welfare for their substantial support in preparing and revising the present material.
- ▶ © 2017 **MAPChiPP project consortium** All rights reserved